



**פ' נצו"י שנת בני גד ובני ראובן לקחו אחוזה סיחון ועוג לפ"ק גיליון תע"ב**

## מדור הנעשה ונשמע

יועמ"שית המודחת יצאה בדרישה חצופה ומקוממת לבטל השנה את "יום מרן", יום הזיכרון הממלכתי של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, מייסד תנועת ש"ס, ונשיא "מועצת חכמי התורה", שניהן כראשון לציון וכרב הראשי לישראל הספרדי, בנימוק של החשש מאופי פוליטי, ובטענה שמדובר ב'תעמולת בחירות', ואכן הוציאה לפועל אשר זממה לעשות, ובטלה העצרת השנה, בעוד אירועי הזיכרון לראש הממשלה לשעבר יצחק רבין צפויים להתקיים במועדם, הרי אף רבין היה "ראש מפלגה ודמות פוליטית מובהקת", גם מפלגתו מתמודדת בבחירות לכנסת בתור רשימת הדמוקרטים ומזוהה עם מורשתו הפוליטית של רבין, העצרת לזכרו יתקיים במועדו אפילו בשמונה ימים יותר קרוב לבחירות מיום הזיכרון של מרן, ש"ס דורשת מענה ממשרד המשפטים למה אותו היגיון שהוביל לביטול יום מרן אינו צריך לחול גם על אירועי הזיכרון לרבין, הרי ההיגיון והשוויון מחייבים דחייה של אירועי הזיכרון לרה"מ יצחק רבין בהתאם, אבל כאמור יועמ"שית המודחת עושה מה שהיא רוצה, מתוך רמיסה בוטה של החוק שאושר פה אחד במליאת הכנסת ומחייב את קיום העצרת, בושה וחרפה! בשיעור במוצאי שבת קודש העל"ט תקף הראשון לציון הרב יצחק יוסף בנו של מרן עובדיה יוסף זצ"ל בחריפות את יועמ"שית המודחת, ואני מצטט אותו מלה במלה, "היועמ"שית שונאת הדת שהחליטה לבטל את ההילולות למרן רבינו עובדיה יוסף זי"ע", המרשעת הזו מתעסקת עם מרן? הקב"ה יכלה אותה, היא תקבל את המכה שלה", וכל מי ומה במדינה דורש לפתוח בחקירה פלילית נגד הראשון לציון בעקבות דבריו נגד היועצת המשפטית לממשלה, לבדוק אם נחצה הרף הפלילי לעבירה ההסתה לאלימות (עפ"ל), ואני מתפלא איך מתנפלים על הראשון לציון, הרי מקרא מלא היא בסוף פ' כי תצא, לא יהיה לך בביתך איפה ואיפה גדולה וקטנה, אבן שלמה וצדק יהיה לך איפה שלמה וצדק יהיה לך למען יאריכו ימך על האדמה אשר ה' אלקיך נתן לך, כי תועבת ה' אלקיך כל עשה אלה כל עשה עול (דברים כה:יד-טז), וברור שמי שיש לה איפה ואיפה שונה, הראשון בשביל הימין והשני בשביל השמאל, שהקב"ה יכלה אותה ותקבל את המכה שלה, הלא ידיעה הפיכים בשוויון, ההיפוך מן למען יאריכו ימך על האדמה וכו', ומי יודע אם היא לא תרצה לפתוח בחקירה פלילית גם נגד משה רבינו ע"ה על שכתב כך בתורה?, ומצינו בפרשתנו פ' נצבים, פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה (דברים כט:יז), ואיתא בזוהר הקדוש, כי הס"מ התחכם כנגד יעקב אבינו, ואמר אשבור את עמודי ותומכי התורה, וממילא לא יתקיים התורה, ותקע כף ירך יעקב ויגע בכף ירכו תומכי דאורייתא, וזלה"ק בזוהר הק', וחמא ליה תקיף בכלא, דרועין מסטרא דא ומסטרא דא דאינון תקפין גופא דאתתקף בינייהו, וחמא תוקפא דאורייתא ואתתקף בכלא, כדי וירא כי לא יכול לו, מה עבד, מיד ויגע בכף ירכו, דאתתחפם לקבליה, אמר פיון דאתתברו סמכין דאורייתא, מיד אורייתא לא אתתקף, וכדין יתקיים מה דאמר אבוהון, הקול קול יעקב והידיים ידי עשו, (בראשית כז:כב) והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך (זוהר ח"א קעא.), ולכך הס"מ שבדורנו בהרב-מיארה, החליטה לקצץ את תומכי דאורייתא, לשלול מהם גם סעיף 46, וכל אלה אשר הולכים בדרךיה ומשתחווים לע"ז שלה, ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים (שמות לב:ד, לב:ח), הקב"ה ינקום בהם, ובפ' בחקתי כתיב, ואם בזאת לא תשמעו לי והלכתם עמי בקרי, והלכתי עמכם בחמת קרי ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם (ויקרא כו:כז-כח), וסימנך פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה בגימטריא ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים, ובגימטריא ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם, ומאחר שיועמ"שית ובג"ץ עושים מה שהם רוצים, כאילו המדינה והכנסת שייכת להם אישית, החליטו להעניש קולקטיבי את כל החרדים אנשים נשים וטף, לשלול מהם כל התקציבים וכל הזכויות, היכו את כל תומכי דאורייתא, וסימנך ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו בגימטריא שרש פרה ראש ולענה, וגם בגימטריא שנת תשפ"ז לפ"ק, ובגימטריא וביטול יום הזיכרון הממלכתי למרן רבי עובדיה יוסף, וכבר כתיב במשלי, לפני שבר גאון ולפני כשלוך גבה רוח (משלי טז:ח), ולכן אין מה לדאוג, השנה תשפ"ז היא תהיה בטול ומבוטל כעפרא דארעא, וסימנך פקצה בהרב-מיארה בגימטריא ולפני שבר גאון, וסימנך פקצה בהרב-מיארה בטול בגימטריא תשפ"ז [לאלו המתקשים בדקדוק - פקצה הוא כינוי לנשים שהתנהגותן נחשבת סנובית, גסה, קיטשית, חסרת עידון ולעיתים גם חסרת מצפון וכפויית טובה], ולכן שפיר מותר הראשון לציון לבטא את דעתו דעת תורה שהקב"ה יכלה אותה ושהיא תקבל את המכה שלה, ואין בזאת שום ההסתה לאלימות, וסימנך, שרש פרה ראש ולענה, ראשי תיבות שופר, והראשון לציון הוא השופר של כל הספרדים, ולא יעזור ליועמ"שית שום כלום, יש חק חופש ביטוי, וחופש דת, ואסור לכפות בן אדם לכפייה חילונית, וממילא כל החוקים והגזירות שלה אינם חוקיים, והם בטלים ומבוטלים כעפרא דארעא ובלי שום תוקף.

עופר וינטר, מעומד שהקים מפלגה חדשה בשם "עמך ישראל", הצהיר השבוע כי סיעתו מפלגת "עמך ישראל" לא תיכנס לשום ממשלה שתקום ללא חוק שירות שיביא לשילוב הציבור החרדי בצה"ל (עפ"ל).

לפני כ'12 שנה אחורה, בראשית "מבצע צוק איתן" כאשר עופר וינטר כיהן כמפקד חטיבת גבעתי והוביל את החטיבה, כתב מסר לחיילי החטיבה, ואני מצטט מלה במלה: ההיסטוריה בחרה בנו להיות בחוד החנית של הלחימה באויב הטוריסטי העזתי, אשר מחרף מנאץ ומגדף אלוקי מערכות ישראל, אני נושא עיני לשמים וקורא עמכם "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", ה' אלוקי ישראל ה' נא מצליח דרכינו, אשר אנו הולכים ועומדים להילחם למען עמך ישראל כנגד אויב המנאץ שמך, עד כאן, זה מזכיר לי בדרשה שאיתא בספר פנים יפות, מהגאון הגדול המפורסם רשכבה"ג מהור"ר פנחס הלוי איש הורוויץ בעל ההפלאה אב"ד ור"מ דק"ק פרנקפורט דמיין זי"ע, בדרשתו הידועה אשר דרש ביום ג' ער"ח תמוז שנת תקמ"ב בפרנקפורט דמיין נגד המשכילים, ובראשם נגד נפתלי הירץ וייזל שר"י מראשי המשכילים בגרמניה המצוטט בספרים בראשי תיבות נה"ו, בעמ"ס המדות, שכל החכמים אסרה לעיין בה, ונגד ידידו [המחבר לטמא טמא - משנה במס' כלים פרק י"ב משנה ב'] משה מנדלסון שר"י המצוטט בספרים בראשי תיבות רמ"ד (רשע מארץ דעסאו), מאבות תנועת ההשכלה בגרמניה והם היו בקשר אחד עם השני, ובאמצע הדרשה אמר בעל ההפלאה זי"ע וזלה"ק, נקדים מה שאמר דוד ע"ה (תהלים קיח:ז) ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי, והפירוש הוא כך, דהנה כתבו כל המפרשים וספרי מוסר, כי כמה שונאים יש לו לאדם, ובראשם שנאת האדם בעצמו, כי האדם שונא לעצמו יותר מכל שונאיו (פנים יפות), והבט נא ימין וראה מי זה האויב המנאץ שמך בגימטריא עופר וינטר (עם הכולל), הרי ארז"ל, (איכה א:ה) היו צריה לראש וגו', כל המיצר לישראל נעשה ראש (גיטין נו:; סנהדרין קד:), בשביל להרוויח עוד כמה מצביעים בקלפי, החלטת לדפוק את החרדים, הרי אתה שהיית מפקד בחטיבת גבעתי יודע טוב טוב כמה צבא השמד מנסה לחלן את החרדים, ובשבועות האחרונים ראינו מה קרה לחטיבה שלך לשעבר "חטיבת גבעתי", אשר כל מעיינים לשמור על קדושת המחנה, ולכן 16 לוחמי חטיבת גבעתי סירבו לעלות על כלי רכב מסוג נמ"ר, וסירבו לשהות בנגמ"ש עם פרמדיקית [גמ"ש] (ראשי תיבות של נושאת ג'יסות מְשִׁינָת) הוא רכב קרבי משוריין שמטרתו העיקרית היא תובלה ממוגנת של כוחות אל שדה הקרב ובחזרה ממנו, למרות שיחות שנערכו עמם על ידי מפקדיהם, ובעקבות כך החליטה יועמ"שית לשעבר להעמידם לדין בשל לכאורה סירוב פקודה, והוטלו עליהם עונשי מחבוש.

ולכן מר וינטר, אם באמת אכפת לך את המחסור של כח אדם בצבא, ואם באמת אכפת לך השוויון בנטל, למה אינך מציע שאם תעלה לשלטון אתה תדאג לחטיבה מיוחדת בשביל אותם החרדים אשר אין תורתם אומנתם, ואשר היו מסכימים להתגייס לצבא בתנאי שיתנו להם מענה לענייני כשרות, שבת, לענייני הצניעות וכו', הם חיים על פי אמונתם אשר אצלם ענייני "קדושת המחנה" מבחינתם הם קיומיות, למה אינך דואג לחטיבה מיוחדת שיתאימו לאורח חייו של החייל החרדי או הדתי? אלא מאי? אתה לא רציני רק סתם מקשקש, אתה רוצה לתפוס טרמפ על כל המיצר לישראל נעשה ראש, ולא בחינם בחרת השם "עמך ישראל" למפלגה החדשה שלך, הרי ישראל מראה על בעלי מדרגה ברוחניות, מקור השם מן כי שרית עם האלקים והאנשים ותוכל, עמך אלו הערב רב כידוע, ועל דכוותך כבר ארז"ל, אל תתיראי אלא מן הצבועין, שמעשיהן כמעשה זמרי, ומבקשין שכר כפנחס (סוטה כב:), וכתוב וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע (שמות כד:ז), בקבלת התורה כרתנו ברית עם התורה הקדושה, כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, ברית על נעשה וברית על נשמע, וסימנך מפלגת עמך ישראל בגימטריא ב' פעמים ברית, ומצינו ב' פעמים ברית בריש פ' בחקתי, אם בַּחֲקָתִי תֵּלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם (ויקרא כו:ג) וגו', ופָּנִיתִי אֵלֵיכֶם וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם וְהִקִּמְתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם (ויקרא כו:ט) וגו', וְאִם לֹא תִשְׁמָעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה, וְאִם בַּחֲקָתִי תִמָּאֲסוּ וְאִם אֶת מִשְׁפָּטִי תִגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹתִי לְהִפְרֹכֶם אֶת בְּרִיתִי (ויקרא כו:יד-טו), אי אפשר לאחוז בשני ראשים, אי אפשר להשיג שני דברים מנוגדים זה לזה, זה ניסיון בלתי אפשרי, אי אפשר מצד אחד להכריז "אלוקי מערכות ישראל, אני נושא עיני לשמים וקורא עמכם שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, ה' אלוקי ישראל היה נא מצליח דרכינו, אשר אנו הולכים ועומדים להילחם למען עמך ישראל כנגד אויב המנאץ שמך", ומצד השני להכניס חרדים לצבא השמד כדי לחלן אותם ח"ו, ואם אתה בוחר להיות מן הצד של ואם בחקתי תמאסו ולהפיר את בריתי, אז גם לך לא יסלח ה', ויבא יום אשר תצא רוחו יִשָּׁב לְאֶדְמָתוֹ בְּיוֹם הַהוּא אֲבָדוֹ עֲשִׂתְנָתוֹ (תהלים קמו:ד), ופירש הרד"ק ז"ל, תצא רוחו, ואיך תהיה לאדם תשועה, והנה איננו שליט ברוחו לכלוא את רוחו, כי תצא רוחו פתע וישוב לאדמתו, ומה שחשב לעשות לא יוכל, כי הנה יצאה רוחו המעמידה אותו (רד"ק), וכל זאת בתהלים פרק קמ"ו, וסימנך עופר וינטר בגימטריא תהלים קמ"ו, ונסיים בברכת כתיבה וחתימה טובה לכל הקוראים הנכבדים.

## מדור הדרוש

עברו ארבע מאות שנה, אבל איתא בספר פרשת דרכים (דרך הקודש דרך ט') כי זה נכון רק אי אמרינן שארץ ישראל אינה מוחזקת לנו מאבותינו, ואז שפיר נקראת ארץ לא להם, אבל אי נימא שארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, א"כ אי אפשר לומר שמונין מלידת יצחק כמו שפירש רש"י עכ"ל, ולפי הנ"ל י"ל, דרבי אליעזר דס"ל י"א א"כ לא למסורת, ושא"כ הגליות היו להשלים הזמן, א"כ לא מונין מלידת יצחק, וארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, אבל רבי עקיבא דס"ל י"א א"כ לא למקרא, ושא"כ הגליות היו דנמכרו מכירה חדשה בשביל שחטאו, א"כ כבר נגמר הזמן של ארבע מאות שנה, וארץ ישראל אינה מוחזקת לנו מאבותינו.

ואיתא בספר בנין דוד פ' תולדות וזלה"ק, והנה בלקט יוסף ערך ארץ ישראל הקשה – איך יכולים לומר דארץ ישראל מוחזקת מאברהם אבינו ע"ה, הלוא אומות העולם יושבים בתוכה, ותיירץ דאין להם רק קנין פירות, וקנין פירות לאו כקנין הגוף, אבל מאן דאמר קנין פירות כקנין הגוף, ס"ל דארץ ישראל אינה מוחזקת מאברהם אבינו ע"ה ע"פ (בנין דוד פ' תולדות אות ס"ה).

ותמן תנינן במסכת גיטין, אמר רב פפא עמונ ומואב טהרו בסיחון (גיטין לח. ועיין סנהדרין צד:), וכתבו התוספות, עמונ ומואב טהרו בסיחון – וכי היכי דקנו ארצם בחזקה, קנו נמי גופם בחזקה (תוספות גיטין לח.), וכתב על זה החתם סופר וזלה"ק בא"ד, עמונ ומואב טהרו בסיחון, כתבו תוס' ילפינן גופו מקרקעו, וז"ל דהקרקע קונה לגמרי אפילו גופה, היינו או לחפור בו סיחון ומעורות או להפקיעה מקדושה כדלקמן מ"ז ע"א לכל מר כדלית ליה (חידושי חתם סופר גיטין לח.), וכן כתוב בהדיא בחי' ישרש יעקב עמ"ס יבמות וזלה"ק בא"ד, וכיון דעכו"ס ג"כ אין קונה עכו"ס לגופו רק למעשה ידיו, א"כ לא קנה סיחון ארץ עמונ ומואב רק לפירות ולא קנין הגוף, א"כ אמאי טהרו בסיחון, ואיך הותר לישראל לכבוש ארצם מיד סיחון וכו', אללא ודאי דכביש מלחמה עכו"ס קונה עכו"ס וקרקעו קנין הגוף ממשי, ואפשר שזה הי' הויכוח בין מלך בני עמונ ובין יפתח בשופטים י"א (ישרש יעקב יבמות מו.).

ותנן במשנה במסכת כריתות, שומן וחלב לפניו, ואכל אחד מהן – ואינו יודע איזה מהן אכל, מביא אשם תלוי וכו', ובגמרא שם, איתמר רב אסי אמר חתיכה אחת שנינו – ספק של חלב – ספק של שומן, חייא בר רב אמר חתיכה משתי חתיכות שנינו, במאי קא מיפלגי, רב אסי סבר י"א א"כ לא למסורת – מלוא כתיב, וחייא בר רב אמר י"א א"כ לא למקרא – מלוא קרינן (כריתות יז:), וכתב המאירי בריש מסכת חגיגה וזלה"ק, ושא"כ זהו עיקר מחלוקתם, שלדעת המאירי שתי חתיכות – כל ספק מותר מן התורה, ולדעת האחר אסור (המאירי חגיגה ד.).

ותמן תנינן במסכת שבת, ויתירכו בתחתית ההר, אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכהה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם, אמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא וכו' (שבת פח.).

ועוד שם במסכת שבת, אמר חזקיה, מאי דכתיב משמים השמעת דין ארץ יראה וסקטה, אם יראה למה שקטה, ואם שקטה למה יראה, אללא בתחילה יראה ולבסוף שקטה, ולמה יראה, כדריש לקיש, דאמר ריש לקיש, מאי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, ה"א יתירה למה לי, מלמד שהתנה

אתם נכדים היום כלכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושריכם כל איש ישראל, טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחטב עליך עד שאב מימך, לעבדך בבית ה' אלקיך ובאלתו אשר ה' אלקיך כרת עמך היום (דברים כט:ט-יא), ולעיל בסוף פ' כי תבא, ותבאו אל המקום הזה ויבא סיחון מלך חשבון ועוג מלך הבשן לקראתנו למלחמה ונכס, ונקח את ארצם ונתנה לנחלה לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשי, ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אתם למען תשכילו את כל אשר תעשון (דברים כט:ו-ח).

ופירש"י ז"ל, אתם נכדים – מלמד שכינסם משה לפני הקב"ה ביום מותו להכניסם בברית, ראשיכם שבטיכם – ראשיכם לשבטיכם, זקניכם ושריכם – החשוב חשבון קודם, ואח"כ כל איש ישראל (רש"י), ובד"ה מחוטב עליך – מלמד שצאו כנעניים להתגייר בימי משה כדרך שצאו גבעונים בימי יהושע, וזהו האמור בגבעונים, ויעשו גם המה בערמה, ונתנם משה חוטבי עלים ושוואבי מים (רש"י), ואף שצאו כנעניים בערמה להתגייר בימי משה, לא קבלם בלב שלם, אללא עשה אותם חוטבי עלים ושוואבי מים שהיו בבחינת עצדים, ועכ"ז הכניסם בברית, וכך שנינו במסכת גיטין, אמרי דבי רבי ינאי, מה אתם בני ברית, אף שלוחכם בני ברית (גיטין כג:), ופירש"י ז"ל, אף שלוחכם בני ברית – לאפוקי עובד כוכבים, אבל עבד בן ברית הוא, דכתיב (דברים כט:א) מחוטב עליך וגו' (רש"י).

ומאינו במסכת יבמות, משה גזר עליהם, דכתיב מחוטב עליך עד שואב מימך (יבמות עט.), ופירש"י ז"ל, מחוטב עליך – מדקרינאו לחוטבי עלים באנפייהו, שמע מינה לאו בכלל ישראל נינהו, ולא כלל גרים, אללא עצדים, ועבדים פסולים נינהו וכו' (רש"י).

וכתב בעל הטורים, נכדים – כדרך שנאמר בסיני (שמות יט:יז) ויתירכו בתחתית ההר, בו בלשון אמר כאן, אתם נכדים (בעל הטורים).

ונל"פ בעזהשי"ת עפ"י מה דאיתא במסכת קידושין, תניא בבגדו זה, כיון שפירש טליתו עליה שוב אין ראוי למוכרה דברי רבי עקיבא, רבי אליעזר אומר בבגדו זה, כיון שבגד זה שוב אין ראוי למוכרה, במאי קמיפלגי, רבי אליעזר סבר י"א א"כ לא למסורת, ורבי עקיבא סבר י"א א"כ לא למקרא (קידושין יח:), ויודע מש"כ בספר בנין דוד דמבואר בזוהר הקדוש, דלכן יהיה נמשך הגלות עד אלף הששי – להשלים הד' מאות שנים שלל היו במצרים אלף רד"ו שנים עיי"ש, ולעיל בפ' תולדות מביא מספר ארץ חמדה דזה נכון לר"א דס"ל י"א א"כ לא למסורת – ואמרינן כיון שבגד זה שוב אינו ראוי למוכרה, א"כ אי אפשר לומר דשאר הגליות היו דנמכרו מכירה חדשה בשביל שחטאו, הא כיון שבגד זה שוב אינו יכול למוכרה, על כן כריך לומר דשאר הגליות היו להשלים הזמן וכו', אבל לר"ע דס"ל י"א א"כ לא למקרא – וס"ל אף שבגד זה ראוי למוכרה, א"כ י"ל דכבר נשלם הזמן, והא דנמכרו בני ישראל בשאר גליות היו בשביל שחטאו (בנין דוד פ' תולדות סימן פ"ב, פ' וישלח סימן ו').

ומקשים העולם, איך ילאו ממארים לפני הזמן, והרי אמר הכתוב ויאמר לאברהם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה (בראשית טו:יג), ובני ישראל ילאו אחרי רד"ו שנה, ברם רש"י ז"ל מפרש שם שמונין מלידת יצחק, ומשנולד יצחק עד שילאו ישראל ממארים

הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם, אם ישראל מקבלים התורה, אתם מתקיימין, ואם לאו, אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו (שבת פח. ע"ז ג, ע"ז ה), וכך גם איתא ברכ"י ז"ל בפ' בראשית, ויהי ערב ויהי בקר יום הששי (בראשית א:לא), ופירש"י ז"ל הוסיף ה' בששי בגמר מעשה בראשית – לומר שהתנה עמם על מנת שיקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה, אבל באמת – יש עוד דרך על ה' יתירה שביום הששי, לאיתא במדרש – ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, אמר רבי יודן – זו שעה יתירה שמוסיפין מחול על קדש (בראשית רבה פרשה ט' סימן י"ד, וילק"ש פרק א' רמז ט"ז), ואיתא בספר מנחת חינוך זה לשונו הקדוש, ועיין ר"ן בביאור פרק המביא וט"ז ע"ב מדפי הר"ף ד"ה תנן שכתב, הא לרריך להוסיף קודם בין השמשות הוא למאן לאמר ספיקא לאורייתא מן התורה לחומרא, א"כ אין לרריך ריבוי לבין השמשות על כן לרריך להוסיף מקודם, עי"ש, נראה מדבריו ללעגת הר"מ א"ט מטומאת מת ה"ב אין לרריך להוסיף קודם בין השמשות, כי בבין השמשות עצמו יכול להוסיף, כי מותר מן התורה בעשיית מלאכה בין השמשות לספיקא לאורייתא רק מדברנן לחומרא (מנחת חינוך מצוה ש"ג אות ט"ז), ונמצא להא' תליתא, דאי אמרינן יום הששי קאי על תוספת שבת, ולרריך להוסיף תוספת שבת כשעדיין יום הששי מבעוד יום, א"כ ספיקא לאורייתא מן התורה לחומרא, אבל אם אמרינן שיום הששי קאי על תנאי התנה הקב"ה במעשה בראשית, א"כ לא בעינן תוספת שבת מבעוד יום, וא"כ ספיקא לאורייתא מן התורה לקולא.

ואיתא בספר כסף נבחר פ' בראשית וזלה"ק, ותמן תנינן במס' פסחים (ק"ט), מאי דכתיב וידי אדם מתחת כנפיהם (יחזקאל א:ח) – וידו כתיב, מלמד שידו של הקב"ה פרושה מתחת כנפי החיות לקבל את השבים, וא"כ אם הולכים בתר הכתיבה, ודאי מוכח להקב"ה מקבל שבים ותשובה מועלת, אבל אי הולכין בתר הקריאה, אם כן קרינן וידי אדם – דקאי על המלאכים, ואין להוכיח להקב"ה מקבל שבים (כסף נבחר פ' בראשית עה"פ ויאמר א'לקים תדשא הארץ דשא וגו').

וקנינו במסכת פסחים, אמר רבי אלעזר – לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות, אלא כדי שיתוספו עליהם גרים (פסחים פז:), הרי חביבים גרים לפני הקב"ה, וגרים מעליותא הן, אבל במסכת נדה מוכח איפכא, דתנו רבנן הגרים והמשחקין בתינוקות מעכבין את המשיח וכו', כדר' חלבד, דא"ר חלבד קשין גרים לישראל כספחת (נדה יג:), וגרים גריעותא הן.

ואיתא בספר בנין דוד פ' לך וזלה"ק בא"ד, ונ"ל בהקדם המדרש עה"פ ויטע אשל, פרדס תיקן להם כל מאן דאתי, א"ל שאל תאנין ענבין ורמון, וא"כ מה הי' ענין הפרדס הזה, וגם למה מזכיר אותם כסדר הזה ולא כסדר הקרא מתחילה גפן ואח"כ תאנה וכו', וראיתי בספר שתי ידות מקדמון א' ז"ל לפרש, דכל מגמתו של אברהם אבינו ע"ה הי' להכניס גרים תחת כנפי השכינה, באומרו להם שיהי' חביבים לפני הקב"ה יותר מישראל, כדאיתא במדרש נשא, ה' אוהב דליקים אלו הגרים שחביבים לפני הקב"ה יותר מישראל, א"כ יקשה למה הקדימה התורה אפילו עבדו ואמתו של ישראל לפני הגרים, ולהסיר תלוונה הזאת תיקן להם אה"ע פרדס, וכל מאן דאתי א"ל שאל תאנין ענבין ורמון, דמבואר בצרכות (מא). דפליגי ר"י ורבנן על הפסוק ארץ גפן תאנה וכו', דסבר ר"י דכל המוקדם עדיף יותר וראוי לצרף עליו, ורבנן סברי

דחביב עדיף יותר ומה לחביב עליו עדיפא ליה ומוקדם לצרכה, א"כ לרבנן אין נפקותא במה דמוקדם בקרא אלא במה דחביב יותר אע"ג דמאוחר, א"כ שפיר י"ל אף גרים כתובים לבסוף, מכל מקום המה חביבים יותר מישראל, ולכן א"ל שאל תאנין ענבין ורמון, אע"ג דבקרא כתוב להיפך גפן תאנה ורמון, מכל מקום אמר להם לבקש מקודם תאנים ולצרף עליהם, יען כי המה חביבים יותר מענבים, ואין נפקותא במה שהקדימה התורה גפן לתאנים, דאזלינן רק בתר החביב ולא בתר הקודם, לכן גם אתם אם תתגיירו עמכם תהי' חביבים עוד יותר מישראל עכ"לפח"ח (בנין דוד פ' לך אות כ"ט).

ואיתא בספר כסף נבחר פ' לך לך, דהמחלוקת אי מקבלים גרים או לא, תלוי אי מהני תשובה לבין נח או לא, וזלה"ק, דכבר נודע שיש חלוקי דיעות בענין קבלת גרים, לאיתא במדרש (ב"ר פרשה א' סימן ד') שלשה דברים קדמו לעולם וקחשיב ישראל, ובגמרא (פסחים נד.) לא קחשיב ישראל, ותירץ ביפה תואר (שם) דגמרא סבר מקבלין גרים, וא"כ איך אפשר שיהיו ישראל במחשבה, להכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, וא"כ איך יהיו ישראל במחשבה, דלמא יתוספו גרים ויהיו ישראל יותר, והמדרש סבר אין מקבלין גרים, ונראה דפליגי, לאיתא בעשרה מאמרות (מאמר חקור דין ח"א פ"ד, ח"ב פ"א) אין תשובה מועלת אלא לישראל ולא לבני נח, אכן בפירש"י דפי' (בראשית ו:ג) והיו ימיו מאה ועשרים שנה, ק"ך שנה האריך להם אולי יעשו תשובה, א"כ מוכח תשובה מועיל, א"כ בזה פליגי, למאן דאמר דאין מקבלין גרים סובר דאין תשובה מועיל, משום דאותן חטאים שחטאו בגיותן אין תרופה למכתו, ואידך דסבר תשובה מועיל סובר דמקבלין גרים, דיכול לתקן אשמתו (כסף נבחר פ' לך לך).

והאידך שאמר הכתוב לעיל בסוף פ' כי תבא, ויאכל סיחון מלך חשבון ועוג מלך הבשן לקראתנו וכו', ונקח את ארצם ונתנה לנחלה לראובני ולגדי ולחזי שבט המנשי, א"כ אמרינן עמון ומואב טהרו בסיחון, ועכ"ל דקנין פירות כקנין הגוף דמי, וארץ ישראל אינה מוחזקת לנו מאבותינו, ושפיר מונין מלידת יצחק, ושאר הגלויות הם מכירה חדשה, ומפרשינן בצגדו זה כיון שפירש טליתו עליה שוב אינו ראוי למכרה, ויש אם למקרא, וא"כ מלוות קרינן ואשם תלוי רק בשתי חתיכות דאיקבע איסורא, וספיקא לאורייתא מן התורה לקולא, ותוספות שבת מבין השמשות, וה"א יתירה שביום הששי קאי על תנאי התנה הקב"ה במעשה בראשית, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, אתם נאצים היום כלכם לפני ה' אלקיכם, וכתב בעל הטורים, כדרך שנאמר צסיני ויתיצבו בתחתית ההר, וס' דרשינן שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם, וכיון דאמרינן יש אם למקרא, א"כ לא דרשינן וידו כתיב זה ידו של הקב"ה שפרוסה תחת כנפי החיות לקבל שבים, ולא מהני תשובה על ע"ז, וקשין גרים לישראל כספחת, כי גרים גריעותא הן, וא"כ אמרינן המוקדם בקרא עדיף, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל, ופירש"י ז"ל, החשוב חשוב קודם, ואח"כ כל איש ישראל, ולכך ראה משה רבינו לסדרם באופן כזה, ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל טפכם נשיכם, ורק אח"כ וגרך אשר בקרב מחניך מחטב עץ עד שאב מימך, הערב רב לבסוף, כי לאו בכלל ישראל נינהו, והבן.